

Mesindamine korpustarudega

Kokkuvõtte loengust Võrumaa Mesinike Seltsi õppepäeval 21.03.2009.a.

Lektor Rein Männiste, PR-5-1.5-40

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Esimesed kevadise tööd mesilas.

Esimeseks kevadiseks tööks mesilas oleks perede ettevalmistamine puhastuslennuks. Selleks tuleks umbes märtsi alguses laiali loopida taru ümber kuhjunud lumi. Lume sulamise kiirendamiseks oleks soovitatav tarude vahele puistata tuhka või freesturvast.

Esimeseks suuremaks tööks peale puhastuslendu on tarupõhjade vahetamine ning puhastamine. Põhjasid saab korpustarul vahetada juba mõne pluss kraadi juures. Esmalt eemaldan sügisel hiirte kaitseks mõeldud restid. Ettevaatlikult tõstan pere koos põhjaga kõrvale teise aluse peale. Seejärel asetan puhta varupõhja pere algele kohale ning tõstan korpuse koos katusega uuele põhjale.

Kui pere on uuele põhjale tõstetud, siis kitsendan lennuava mis oli talvel avatud täies ulatuses nii eest kui ka tagant. Esiküljel jätan lennuava avatuks umbes 10cm laiuselt, tagant sulgen lennuava aga täielikult. Must tarupõhi vajab nüüd puhastamist ja desinfitseerimist. Selleks eemaldan põhjalt kaabitsaga langetise. Talvelangetis korjan kõik kokku ning hiljem põletan või matan maha, et takistada haiguste levikut, mis langetise ripakile jätmise võib kaasa tuua.

Kui põhi on puhtaks kaabitud, siis pesen tarupõhja nuustikut ja 1% Virkon-S vesilahust kasutades.

Kevadine ja suvine perede laiendamine, haudmeruumi korraldamine, emalahutusvõre kasutamine, kärgede rotatsiooni korraldamine.

Perede laiendamine toimub korpustarudega mesilaste suhtes küllaltki karmilt, sest laiendamine toimub korpuse kaupa kümme kärge korraga ning kevadel halbade külmade ilmadega on suur oht mesilaspere mahajahtumiseks. Teise korpuse paigutan talvecorpuse peale siis, kui talvecorpuse kõik kärjetänavad on mesilastega kaetud ning hauet on peres 6-7 kärjel. Esimese lisatava korpuse komplekteerin nii, et oleks kaheksa üles ehitatud kärge ning kaks raami kärjepõhjaga.

Kärjepõhjaga kärjed asetan kummalegi äärele teiseks või kolmandaks kärjeks. Korpuse keskele asetan sellised ülesehitatud kärjed, mis sobivad ja meeldivad mesilastele haudme tarbeks. Kolmanda korpuse lisan perele vastavalt sellele, kuidas on toimunud pere areng. Kui taru kaks korpust on mesilastega hõivatud ning mõlemal korpusel on korralikult hauet, paigutan kolmanda lisatava korpuse kahe korpuse vahele. Kolmandasse korpusesse panen viis ülesehitatud kärge ja viis kärjepõhjaga kärge vaheldumisi segamini.

Neljanda korpuse lisamise ajal paigutan perele emalahutusvõre. Selleks otsin perest emast üles ja paigutan ta munema kolmandana lisatud korpusesse, mille asetan kõige alumiseks korpuseks. Selle peale asetan uue neljanda korpuse, kus on jälle viis ülesehitatud kärge ja viis kärjepõhjaga kärge. Nüüd paigutan emalahutusvõre ning emavõre peale tõstan talvitunud korpuse ning teisena lisatud korpuse.

Nüüd on tekkinud olukord, et alumistes korpustes, kus on ema talvitunud, on kärjed 100%-lt eemaldatud ning ema muneb uutel kärgedel. Viienda korpuse lisan vastavalt vajadusele peameekorje ajal, paigutades selle korpuse koos kümne ülesehitatud kärjega emalahutusvõre peale, teiste meekorpuste alla.

Sülemlemise vältimine.

Parimaks sülemlemisevastaseks abinõuks on sülemlemiskaine mesilastõug, noor ema ja piisav vaba kärjeruum. Mina oma mesilas kasutan sülemlemise vältimiseks esmalt iganädalast perede läbivaatust mai algusest kuni juuni lõpuni ehk kuni peameekorje alguseni. Korpustarudes on emakuppe suhteliselt lihtne avastada, kuna reeglina tekivad esimesed emakupud kahe haudmekorpuse vahele.

Emakuppude olemasolu kontrollimiseks tuleb headme korpuste ülemist korpust tagumisest servast tõstes ettepoole kallutada. Kui kupud on peres, siis on nad reeglina alumiste kärjeliistude läheduses. Kui kahe korpuse vahele vaatamisel kuppe ei ole näha, siis panen pere kokku tagasi ning vaatan seda peret samamoodi jälle nädala pärast. Kui aga avastan kahe korpuse vahelt kasvõi munaga kupualge, siis tuleb kõik haudmekärjed ühekaupa üle kontrollida.

Esmakordselt kuppude leidmisel hävitan kõik tekkinud kupud ja kupualged. Nädala pärast seda peret uuesti vaatama tulles ja kui peres on kupud, kasutan ma võtet, kus eraldan ema lennumesilastest. Selleks komplekteerin peres olevatest kärgedest ühe korpusetäie kärgi, kus on kolm kuni neli haudmekärge, kolm kuni neli meekärge ning paar suurakärge koos mesilastega. Kindlasti peab jälgima, et sinna korpusesse ei satuks kaasa ema.

Selle korpuse asetan kõige alumiseks korpuseks. Panen sinna kasvatatud, lähipäevil väljuva emakupu või noore ema. Selle korpuse peale panen uue korpuse, kus on viis ülesehitatud kärge ja viis kärjepõhjaga kärge. Selle peale asetan kile ja kinnise põhja ning ülejäänud korpused koos vana emaga. Nii tekib olukord, kus lennumesilased lendavad alla uude peresse, kus on lähipäevil väljuv emakupp või noor ema. Vana ema jääb üles koos suure hulga haudmega.

See võte lõpetab sülemlemise koheselt, sest pere on poolitatud ning mesilastel tekkinud illusioon, et pere on sülemlenud. Hiljem tuleb jälgida et noor ema on alt väljunud ning paarunud, üleval vanal emal aga piisavalt ruumi munemiseks, et ei tekiks uuesti sülemlemismeeleolu. Peakorje alguses eemaldan ma ülevalt vana ema ning peresid eraldava kinnise põhja asemele paiguldan ajalehe, millest mesilased läbi närvivad ning ühinevad üheks suureks pereks.

Nädala pärast peale perede ühendamist tuleks siiski ülemisi korpuseid kontrollida, et sinna ei oleks tekkinud aseemakuppusid. Nende olemasolul tuleb need eemaldada. Minule meeldib see meetod sellepärast, et samaaegselt sülemlemistungi likvideerimisega saan vahetatud vana ema noore ema vastu.

Sügisene varroatoosi ravi ja mesilaste talvitumiseks ettevalmistamine.

Oktoobrikuus, kui perest on koorunud kogu haue ning mesilased hakkavad moodustama talvekobarat, teen mesilastele varroatoositõrje. Selleks kasutan oblikhappega tilgutamise meetodit, kus ravilahuse valmistamiseks võetak스 üks liiter vett, üks kg. suhkrut ja 75 g oblikhapet. Saadud segu tilgutatakse mesilastele peale 4-5 ml ühe kärjetänava kohta.

Kohe peale ravi tegemist eemaldan suvel taru peal olnud kile, asendades selle 12 mm paksuse isolatsiooni-tuuletõkke plaadiga. Seda selleks, et toimuks tarust ventilatsioon ka taru katuse kaudu. Samuti avan taru lennuava täies ulatuses nii eest kui ka tagant. Lennuava ette paigutan hiirte rünnaku kaitseks plekist emalahutusvõrest lõigatud ribad, kinnitades need klambripüstoliga. Nii ongi minu mesilas ring täis saanud ning jääb üle oodata vaid kevadist puhastuslendu.